

LEEUWARDER COURANT

in het nieuws
Verdachte Brabant zoekt
de luwte in Burgum > 3

freed
Chantal Acda met 'Puwawau'
op Explore the North

Jubbega blijkt de beste plek voor ouderen om te wonen

GOOS BIES

LEEUWARDEN Zet twintig deskundigen en dataspecialisten bij elkaar en je komt tot verrassende inzichten. Dat bleek gisteren op het eerste lab van DataFryslân op Campus Fryslân in Leeuwarden over langer thuis wonen voor ouderen.

„In Bakkeveen is een huisarts die denkt dat Bakkeveen een van de beste plekken ter wereld kan zijn om te wonen, maar is dat ook zo?“, vroeg datawetenschapper Lucas van Assen zich af. Zijn team checkte Friesland aan de hand van alle beschikbare data op kenmerken die een gebied tot zo'n Blue Zone maken: bewegen, eten, gezondheid, participatie, sociaal netwerk en zingeving. En wat blijkt: Jubbega is de beste plek voor

ouderen om te wonen. Bakkeveen komt er qua leefbaarheid niet eens in de buurt.

Samenwerkingsorganisatie DataFryslân is begin dit jaar opgericht en wil een katalysator zijn voor innovatief gebruik van data. In een eerste experiment (een lab) husselden twintig specialisten en deskundigen van onder meer gemeenten, de provincie, hogeschool NHL Stenden, Rijksuniversiteit Groningen en zorginstellingen in twee dagen bestaande open data en eigen data door elkaar.

De eerste opdracht kwam van Elkien: de woningbouwvereniging wil weten hoe ouderen langer thuis kunnen wonen. Aan de hand van een fictief ouder stel legde data-specialist Laura Vuijk van het platform GEEF uit waarom Jubbega zo'n geschikte woonplaats is voor ouderen.

‘Nog wel de diepte in om te kijken wat er echt aan de hand is’

„Ze hebben er een flinke tuin, waar ze hun eigen groenten en kruiden verbouwen en zo hun dagelijkse beweging krijgen. In het dorps huis hebben ze hun sociale contacten, ze spelen er koersbal en maken er schoon als vrijwilliger“, constateerde ze, aan de hand van data.

Bovendien rijden mantelzorgers dorpsbewoners naar het ziekenhuis en gaat een groep een keer in de week naar de markt in Heerenveen. „Hun leven geeft voldoening en ze zijn er absoluut niet eenzaam.“

Waar Blue Zones zijn, zijn ook plekken waar het leefklimaat voor ouderen niet goed is. Zo'n plek is Jorwert, zag Jantsje van der Spoel van de provincie Fryslân. „God verdween uit Jorwert, blijkbaar ging er nog meer weg.“ Conclusie? Woningcorporatie Elkien moet huizen bouwen in Jubbega, zei Van Assen gekscherend.

Andere teams kwamen tot serieuze inzichten. Zo lijken de grootste potentiële risicogebieden

met kwetsbare ouderen die geen mantelzorg ontvangen rond Ternaard, De Veerhoop en in Heerenveen te liggen. „Nu moeten we nog wel de diepte in om te kijken wat er echt aan de hand is. Het kan bijvoorbeeld zijn dat Heerenveen een risicogebied is omdat er veel ouderen in serviceflats wonen en hun hulp inkopen“, nuanceerde Ytsen Strikwerda van Elkien.

De meest bruikbare uitkomsten kwamen van een team dat een interactieve tool ontwikkelde, waarmee ouderen vanuit huis op een website kunnen zien waar ze het beste kunnen wonen. Zo kun je op de tool aangeven welke voorzieningen je graag in de buurt hebt.

Met één druk op de knop wordt bijvoorbeeld duidelijk dat je in Leeuwarden een stuk beter in de Marssummerstraat kunt wonen dan in de Valeriusstraat, als je belang hecht aan een bibliotheek, pinautomaat, supermarkt en huisarts in je omgeving.

„Deze tool kun je ook maken voor jonge gezinnen“, zei onderzoeker Petra de Jong van het Fries Sociaal Planbureau. „Dan voeg je scholen en kinderopvangcentra toe.“

Onafhankelijk van elkaar deden de dataspecialisten nog een markante 'ontdekking'. Om geschikte woonomgevingen voor ouderen in kaart te brengen, wilden ze weten hoeveel bankjes er in de gemeente Leeuwarden zijn. „Dat zijn er 1426“, constateerde Jetty Komrij. „Verbazingwekkend veel.“ Verreweg de meeste daarvan staan in de stad zelf, want een andere groep zag het contrast met Jorwert. „Daar staat maar 1 bankje.“

Met een interactieve tool kunnen ouderen zien waar ze het beste kunnen wonen.

Heerenveen wil een 'afvalvallei' worden

HEERENVEEN Heerenveen wil *Circular Valley* worden. In en om de plaats moet genoeg ruimte blijven voor nieuwe manieren van afvalinzameling en -verwerking.

Dat laat de gemeente weten in een brief aan de provincie. Hierin reageert Heerenveen op een nieuw provinciaal plan: de omgevingsvisie. Op weg naar een zogenoemde circulaire economie - hergebruik van goederen en stoffen - is volgens de gemeente 'fysieke ruimte nodig om grondstoffen op te slaan', evenals geschikte infrastructuur. De milieu-

regels moeten de plannen bovendien toestaan. De provincie dient hier oog voor te hebben.

Op de bedrijventerreinen aan de noordwest- en noordoostkant van Heerenveen wil de gemeente toewerken naar zo'n *Circular Valley*. Hier is ook afvalbedrijf Omrin al gevestigd (De Wierde). De gemeente stipt in de brief ook het belang aan van de aanleg van de Lelylijn. Daarnaast wil Heerenveen fietsgemeente zijn. Het netwerk van fietspaden moet worden verbeterd en samen met de provincie wil de gemeente werken aan fietssnelwegen.

ADVERTENTIE

THEATERSPEKTAKEL OVER ARM EN RIJK

€10,- EARLY-BIRD VOORDEEL

VOLGENDE ZOMER WEER IN VEENHUIZEN? *****

HET PAUPER PARADIJS.

TROUW *****
NRC *****
DAGBLAD VAN HET NOORDEN *****
VOLKSKRANT *****

BOEK TICKETS VÓÓR EIND DECEMBER EN MAAK HET MOGELIJK!
• 3 JUNI T/M 9 AUGUSTUS 2020 • HETPAUPERPARADIJS.NL • VANPLAN.NL •

Arno Jansen van Praag

“
WE DENKEN
HIER VAAK DAT
HET PROBLEEM
VANZELF WEL
OPLOST

Ton Wilthagen,
hoogleraar
arbeidsmarkt > 5

nyk de vries
Dichter van
Fryslân ook
muzikant
> 2

Boochani
Schrijven
als daad
van verzet
> 35

het weer

Niets missen?
Volg de LC via

losse nummers ma t/m vr €2,49, za €3,69

8 711834 501015

Postbus 394,
8901 BD Leeuwarden
268ste jaargang
nr. 276 · 56 pagina's